

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	Facultatea de Litere și Științe ale Comunicării
Departamentul	Departamentul de Limbă, Literatură Română și Științe ale Comunicării
Domeniul de studii	Filologie
Ciclul de studii	Masterat
Programul de studii	Literatura română în context european

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	CULTURĂ ȘI CONFLICT ÎN EUROPA POSTBELICĂ				
Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Mariana BOCA				
Titularul activităților aplicative	Conf. univ. dr. Mariana BOCA				
Anul de studiu	I	Semestrul	2	Tipul de evaluare	C
Regimul disciplinei	Categorია formativă a disciplinei DSI – Discipline de sinteză; DAP – Discipline de aprofundare				DSI
	Categorია de opționalitate a disciplinei: DI - obligatorie (impusă), DA - opțională (la alegere), DL - facultativă (liber aleasă)				DA

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	3	Curs	2	Seminar	1	Laborator	-	Proiect	-
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	42	Curs	28	Seminar	14	Laborator	-	Proiect	-

II Distribuția fondului de timp pe semestru:	ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	50
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	50
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	30
II d) Tutoriat	1
III Examinări	2
IV Alte activități (precizați):	

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	131
Total ore pe semestru (Ib+II+III+IV)	175
Numărul de credite	7

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	• Licența în Litere/Stiințe sociale (recomandat)
Competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

2. Conținut (de la unde este luat)		
Desfășurare a cursului		•
Desfășurare aplicații	Seminar	•
	Laborator	•
	Proiect	•

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale generale	CG4 Comunicarea interpersonală, relaționarea în echipă, asumarea de roluri specifice și promovarea valorilor umaniste în mediul profesional și în cel social.
Competențe profesionale specifice	CP2 Prezentarea sintetică și analitică a direcțiilor majore de evoluție a literaturii române. CP3 Integrarea fenomenelor literare românești în dinamica fenomenelor literare europene. CP4 Analiza textelor literare prin raportare la diferite contexte extra-literare (ideologice, politice, istorice, sociale etc). CP5 Studiarea fenomenelor literare din perspectivă interdisciplinară și comparatistă. CP6 Identificarea structurilor imaginarului socio-cultural și politic al spațiului românesc și european, în diferite tipuri de discurs CP1 Utilizarea adecvată a conceptelor din domeniul filologic, în studiarea fenomenelor literare din spațiul românesc și european.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	• Interpretarea literaturii și a eseului filosofico-istoric ca teritoriu cultural de exprimare a conflictelor sociale și politice ce au generat istoria Europei postbelice
	• Dezvoltarea capacității de interpretare a textului literar, la un nivel profesional superior

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. <i>Care este legătura dintre cultură, conflict și conflictualitate?</i> Delimitări teroretice, antropologice și istorice. Capacitatea literaturii de a exprima sau de a anticipa conflictele/conflictualitatea unei civilizații, a unei societăți: <i>Minunata lume nouă</i> , de Aldous Huxley și <i>Mașina se oprește</i> , de E. M. Forster. Imaginarul social și imaginarul politic reflectat în literatură. Conștiința textuală - conștiința autorului – conștiința cititorului. Imaginar socio-politic și imaginar literar.	2	Prelegere interactivă, problematizare, conversație euristică, analiză comparativă, analiză de text, studiu de caz.	
2. <i>Ce înseamnă poziționarea, influența și responsabilitatea?</i> <i>Distant reading</i> și etica exprimată de conștiința criticului/ a comparatistului /hermeneutului. O „nouă critică”. Autoritarism, tezism și corectitudine politică în științele sociale/critica literară. Influența și responsabilitatea. Delimitări conceptuale.	2		
3. <i>De ce este important să înțelegem totalitarismul ca centru al culturii moderne?</i> Memoria totalitarismului. Moștenirea totalitarismului în cultură și în literatură. Non-etica totalitară <i>versus</i> etica anti-totalitară. Studiu de caz: „ <i>Banalitatea răului</i> ”. Tvetan Todorov vs. Hannah Arendt. Influența și legitimitatea eticii anti-totalitare. Continutul eticii anti-totalitare.	2		
4. <i>Cum reflectă scriitorii lumea după 1945?</i> Viziuni asupra omului secolului al XX-lea. <i>Corpus</i> principal: Gunter Grass, <i>Toba de tinichea</i> ; Vasile Voiculescu, <i>Zahei orbul</i> ; Boris Pasternak, <i>Doctor Jivago</i> . Alexandr Soljenițin, <i>O zi din viața lui Ivan Denisovici</i> .	2		
5. <i>Ce înseamnă coliziunea dintre cultura majorității și identitatea minorității?</i> Condiția minoritarului evreu și antisemitismul în România secolului XX: Norman Manea, <i>Întoarcerea huliganului</i> . Puterea majorității și etica minoritarului. Condiția minoritarului german în lumea comunistă din România: Herta Muller, <i>Leagănul respirației/Animalul inimii</i> . Interpretare comparativă: lumea europeană și românească postbelică, în viziunea lui Norman Manea și a Hertei Muller	2		
6. <i>În ce lume alegem să trăim?</i> Criza spiritului modern. Lume veche și lume nouă. Omul creștin bizantin vs. omul (post)modern/postuman. Modelul cultural al creștinătății orientale vs. narațiunea canonică (post)lovinesciană. Europeanism și etnocentrism. Studiu de caz: Vasile Voiculescu, <i>Zahei orbul</i> ; Michel Houellebecq, <i>Particule elementare</i> .	2		
7. <i>În ce lume trăim?</i> <i>Kitsch</i> -ul ideologic postumanist, corectitudinea	2		

Fișa disciplinei

politică, „<i>omul îmbunătățit</i>”, <i>distant reading</i> și noua conflictualitate social-culturală. Ideologie, hermeneutică și literatură. <i>Corpus obligatoriu:</i> 1. <i>Minunata lume nouă</i>, de Aldoux Huxley 2. Boris Pasternak, <i>Doctor Jivago</i>. 3. Alexandr Soljenițin, <i>O zi din viața lui Ivan Denisovici</i>. 4. Vasile Voiculescu, <i>Zahei orbul</i>; 5. Michel Houellebecq, <i>Particule elementare</i>.			
Bibliografie			
Bloom, Allan, <i>Criza spiritului american</i>, Humanitas, 2017. Boca, Mariana: capitolele <i>Reprezentarea socială, România în Europa. Mentalitatea autohtonă versus mentalitate cosmopolită, Întâlnirea cu Celălalt, Cât de liberi suntem?</i> din cartea: <i>Mentalități europene</i>, Editura Universității Suceava, 2019. Boca, Mariana: capitolele <i>Precaritatea eticii (post)moderne; Precaritatea migrantă a lui Tvetan Todorov; Întoar cerea în memorie, ca ieșire din precaritate, Svetlana Alekxievici; literatura memoriei...</i>; în cartea: <i>Memorie și precaritate</i>, Editura Universității Suceava, 2019. Boca, Mariana: capitolul <i>Narațiunea canonică a lui Eugen Lovinescu și contradicțiile ei structurale</i>, în cartea: <i>Memoria textelor și narațiunea canonică</i>, Editura Universității Suceava, 2019. Boca, Mariana: <i>Distant reading</i> sau <i>kitsch-ul</i> ideologic postumanist în <i>Meridian critic</i>: http://meridiancritic.usv.ro/uploads/mc_1_2022/MC%2012022%20VOL39/I.07.%20Boca%20Mariana.pdf. Eco, Umberto, <i>Limitele interpretării</i>, traducere de Ștefania Mincu și Daniela Bucșă, Editura Pontica, Constanța, 1996 Johnson, Paul, <i>O istorie a lumii moderne</i>, Humanitas, 2014. Johnson, Paul, <i>Intellectualii</i>, Humanitas, 2014. Lintvelt, Jaap, <i>Punctul de vedere</i>, Editura Univers, București, 1994. Milosz, Czeslaw, <i>Gândirea captivă</i>, Humanitas, 2017. Scruton, Roger, <i>Cultura modernă pe înțelesul oamenilor inteligenți</i>, Humanitas, 2017. Todorov, Tzvetan, <i>Omul deșărădăcinat</i>, Traducere și prefață de Ion Pop, Editura Institutului European, Iași, 1999; Todorov, Tzvetan, <i>Grădina nedesăvârșită</i>; Editura Trei, 1998. Vargas Llosa, Maria, <i>Civilizația spectacolului</i>, Humanitas, 2016.			
Bibliografie minimală			
Bloom, Allan, <i>Criza spiritului american</i>, Humanitas, 2017. Boca, Mariana: capitolele <i>România în Europa. Mentalitatea autohtonă versus mentalitate cosmopolită; Cât de liberi sunteți?</i> din cartea: <i>Mentalități europene</i>, Editura Universității Suceava, 2019. Boca, Mariana: capitolele <i>Precaritatea migrantă a lui Tvetan Todorov</i>; în cartea: <i>Memorie și precaritate</i>, Editura Universității Suceava, 2019. Boca, Mariana: capitolul <i>Narațiunea canonică a lui Eugen Lovinescu și contradicțiile ei structurale</i>, în cartea: <i>Memoria textelor și narațiunea canonică</i>, Editura Universității Suceava, 2019. Boca, Mariana: <i>Distant reading</i> sau <i>kitsch-ul</i> ideologic postumanist în <i>Meridian critic</i>: http://meridiancritic.usv.ro/uploads/mc_1_2022/MC%2012022%20VOL39/I.07.%20Boca%20Mariana.pdf. Johnson, Paul, <i>O istorie a lumii moderne</i>, Humanitas, 2014. Vargas Llosa, Maria, <i>Civilizația spectacolului</i>, Humanitas, 2016.			

Aplicații (Seminar / laborator / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1.Ce este conflictul și conflictualitatea? Ce raporturi pot fi între cultură, conflict și literatură? Ce este imaginarul social și imaginarul politic? Studiu de caz: <i>Mașina se oprește</i> , de E.M. Forster. Literatura ca anticipație.	2	Interpretare interactivă, problematizare, conversație euristică, analiză de text	
2.Literatura ca anticipație. <i>Minunata lume nouă</i> , de Aldoux Huxley.	2		
3.Memoria totalitarismului: Alexandr Soljenițin, <i>O zi din viața lui Ivan Denisovici</i> .	2		
4.Memoria totalitarismului. Svetlana Alekxievici, <i>Dezastrul de la Cernobîl/Vremuri second hand</i>	2		
5. Memorie, trauma, iertare: Anița Nandris-Cudla, <i>20 de ani în Siberia. Amintiri din viață</i> .	2		
6.Interpretare comparativă: Gunter Grass, <i>Toba de tinichea</i> ; Boris Pasternak, <i>Doctor Jivago</i> .	4		
7.Analiză pe text: Norman Manea, <i>Întoarcerea huliganului</i> . Puterea majorității și etica minoritarului.	2		
8.Analiză pe text: Herta Muller, <i>Lecția respirației/Animalul inimii</i> .	2		

Fișa disciplinei

Conștiința traumei și efectul ei asupra moralei postbelice.			
9. Narațiunea canonică (post)lovinesciană vs. post-modernism, post-umanism.	2		
10. Analiză comparativă: Vasile Voiculescu, <i>Zahei orbul</i> ; Michel Houellebecq, <i>Particule elementare</i> .	4		
11. Corectitudinea politică. Allan Bloom, <i>Criza spiritului modern</i> ;	2		
12. <i>Kitsch</i> -ul și ideologia actuală. Mario Vargas Llosa, <i>Civilizația spectacolului</i> .	2		
Bibliografie			
Bloom, Allan, <i>Criza spiritului american</i> , Humanitas, 2017.			
Boca, Mariana: capitolele <i>Reprezentarea socială, România în Europa. Mentalitatea autohtonă versus mentalitate cosmopolită, Întâlnirea cu Celălalt, Cât de liberi suntem?</i> din cartea: <i>Mentalități europene</i> , Editura Universității Suceava, 2019.			
Boca, Mariana: capitolele <i>Precaritatea eticii (post)moderne; Precaritatea migrantă a lui Tvetan Todorov; Întoar cerea în memorie, ca ieșire din precaritate</i> , Svetlana Alekxievici; <i>literatura memoriei...</i> ; în cartea: <i>Memorie și precaritate</i> , Editura Universității Suceava, 2019.			
Boca, Mariana: capitolul <i>Narațiunea canonică a lui Eugen Lovinescu și contradicțiile ei structurale</i> , în cartea: <i>Memoria textelor și narațiunea canonică</i> , Editura Universității Suceava, 2019.			
Boca, Mariana: <i>Distant reading</i> sau <i>kitsch</i> -ul ideologic postumanist în <i>Meridian critic</i> : http://meridiancritic.usv.ro/uploads/mc_1_2022/MC%2012022%20VOL39/I.07.%20Boca%20Mariana.pdf .			
Eco, Umberto, <i>Limitele interpretării</i> , traducere de Ștefania Mincu și Daniela Bucșă, Editura Pontica, Constanța, 1996			
Johnson, Paul, <i>O istorie a lumii moderne</i> , Humanitas, 2014.			
Johnson, Paul, <i>Intelectualii</i> , Humanitas, 2014.			
Lintvelt, Jaap, <i>Punctul de vedere</i> , Editura Univers, București, 1994.			
Milosz, Czesław, <i>Gândirea captivă</i> , Humanitas, 2017.			
Scruton, Roger, <i>Cultura modernă pe înțelesul oamenilor inteligenți</i> , Humanitas, 2017.			
Todorov, Tzvetan, <i>Omul dezrădăcinat</i> , Traducere și prefață de Ion Pop, Editura Institutului European, Iași, 1999;			
Todorov, Tzvetan, <i>Grădina nedesăvârșită</i> ; Editura Trei, 1998.			
Vargas Llosa, Maria, <i>Civilizația spectacolului</i> , Humanitas, 2016.			
Bibliografie minimală			
Bloom, Allan, <i>Criza spiritului american</i> , Humanitas, 2017.			
Boca, Mariana: capitolele <i>România în Europa. Mentalitatea autohtonă versus mentalitate cosmopolită; Cât de liberi sunteți?</i> din cartea: <i>Mentalități europene</i> , Editura Universității Suceava, 2019.			
Boca, Mariana: capitolele <i>Precaritatea migrantă a lui Tvetan Todorov</i> ; în cartea: <i>Memorie și precaritate</i> , Editura Universității Suceava, 2019.			
Boca, Mariana: capitolul <i>Narațiunea canonică a lui Eugen Lovinescu și contradicțiile ei structurale</i> , în cartea: <i>Memoria textelor și narațiunea canonică</i> , Editura Universității Suceava, 2019.			
Boca, Mariana: <i>Distant reading</i> sau <i>kitsch</i> -ul ideologic postumanist în <i>Meridian critic</i> : http://meridiancritic.usv.ro/uploads/mc_1_2022/MC%2012022%20VOL39/I.07.%20Boca%20Mariana.pdf .			
Johnson, Paul, <i>O istorie a lumii moderne</i> , Humanitas, 2014.			
Vargas Llosa, Maria, <i>Civilizația spectacolului</i> , Humanitas, 2016.			

13. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul este interdisciplinar și eficient pentru cunoașterea culturii moderne. Conținuturile disciplinei sunt similare cu cele ale disciplinelor echivalente din programele de studii ale universităților din țările europene. Ele corespund competențelor specificate în planurile de învățământ ale FLSC (și, implicit, în RNCIS).

14. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	Însușirea principalelor noțiuni, idei, concepte, teorii (O5/ O4 - CP4); - mod personal de abordare și interpretare (O1 - CP1); - capacitatea de sinteză și de analiză (O2 - CP3; O5 - CP6); - capacitatea de a utiliza metode critice în interpretare (O3 - CP5); - capacitatea de valorificare a cursului, a textelor din <i>corpus</i> și a documentării personale pentru realizarea analizei comparative la examinarea finală (O3 -CP5; O6 - CT3).	Examinare orală - Colocviu: (analiză comparativă pe texte din <i>corpus</i> -ul studiat)	50%
Seminar	- cunoștințe certe și profund argumentate (O5/ O4 - CP4); - exemple analizate, comentate (O3 - CP5); - mod personal de abordare și interpretare (O3 - CP5);	Evaluare pe parcurs Proiect/referat pe temă impusă	50%

Fișa disciplinei

	- realizarea independentă a unui proiect individual pe temă impusă (O3 -CP5; O6 - CT3).		
Standard minim de performanță:			
• însușirea terminologiei de specialitate; • lectura și interpretarea contextualizată a textelor din tematică; • cunoașterea problemelor de bază din domeniu; • realizarea unei analize comparative; • realizarea unui proiect individual pe temă impusă.			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
20.09.2022		

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
26.09.2022	

Data aprobării în Consiliul academic	Semnătura decanului
26.09.2022	